

HỒ SƠ CÂY DI SẢN VIỆT NAM

-----o0o-----

I- THÔNG TIN CHUNG:

<u>1- Tên cây:</u>	Xoay
<u>2- Tên khoa học:</u>	<i>Dialium cochinchinense</i> Pierre
<u>3- Tên địa phương:</u>	Xay
<u>4- Họ:</u>	Fabaceae
<u>5- Địa chỉ nơi có cây:</u>	Đình Tân Lập
Thôn Tân Lập	Xã Cam Thành Bắc
Huyện Cam Lâm	Tỉnh Khánh Hòa
<u>6- Tên cơ quan, tổ chức, cá nhân đang quản lý:</u>	Ban Quản lý Đình Tân Lập

II- THÔNG TIN CHI TIẾT:

<u>1- Nguồn gốc:</u>	Tự nhiên
<u>2- Tuổi cây:</u>	Khoảng 300 năm
<u>3- Giải thích cách xác định tuổi cây:</u>	

Theo ghi chép về quá trình khai sơn lập ấp và xây dựng Đình Tân Lập (còn gọi là Đình Cây Xoay), trước đây rất hoang sơ với nhiều cây gỗ lớn ở rừng tự nhiên. Quá trình khai phá đã chặt hạ nhiều cây để lấy gỗ, nhưng cây Xoay đã được giữ lại vì lý do tâm linh. Theo các bậc tiền nhân, cây Xoay đại cổ thụ này đã sống trên 300 tuổi.

Theo ý kiến chuyên gia, đây là cây Xoay có kích thước lớn nhất được ghi nhận. Với đường kính thân ($D_{1,3}$) 1,5m, cây đã tồn tại ít nhất trên 300 năm, vì đây là loài cây gỗ cứng có tăng trưởng về đường kính rất chậm.

4- Chỉ tiêu đo đếm:

– Chu vi đo sát gốc: 5,7m	Đường kính gốc (D_g): 1,8m
– Chu vi đo ở 1,3 m: 4.8m	Đường kính thân ($D_{1,3}$): 1,5m
– Chiều cao cây: 26m	Tán lá rộng: 18x16m

5- Đặc điểm hình thái - sinh thái:

Cây gỗ lớn, trong thân có nhựa màu đỏ. Lá kép lông chim một lần lẻ, gồm 5-7 lá chét hình xoan, mọc cách. Hoa tự chùm tụ tán ở đầu cành, phủ lông nâu vàng, hoa nhỏ màu trắng ngà. Quả có vỏ ngoài phủ lông mềm màu nâu đen, mịn như nhung; ăn được, vị chua ngọt. Mùa hoa tháng 5-6; mùa quả tháng 8-9.

Là cây bản địa Khánh Hòa, cây Xoay mọc ở vùng đất trống, đồi thấp, trên đất feralit hoặc đất cát. Do gỗ có giá trị cao nên đã bị khai thác mạnh, phạm vi phân bố của loài bị thu hẹp, cần được bảo tồn.

Gỗ Xoay nặng, thuộc nhóm 2, bền cứng, tỷ trọng 1,1; màu nâu đỏ, không bị mối mọt. Dùng trong xây dựng, đóng tàu, trục bánh xe, mộc chạm tiện,...

6- Hiện trạng của cây:

Cây sinh trưởng bình thường và được chăm sóc tốt, vẫn còn ra hoa, kết quả.

7- Giá trị về mặt văn hóa, lịch sử:

Năm 2009, Đình làng thôn Tân lập đã được Trung tâm Quản lý Di tích - Danh lam thắng cảnh Khánh Hòa công nhận là Di tích Văn hóa cấp tỉnh.

Trãi qua bao thăng trầm, ngôi đình này cùng với cây Xoay vẫn được tôn kính và bảo vệ tốt, thể hiện đầy đủ ý nghĩa nhân văn để các thế hệ sau tiếp nối bảo tồn và gìn giữ Di sản văn hóa dân tộc./.

Nha Trang, ngày 17 tháng 05 năm 2023

Đơn vị đăng ký: BQL Đình Tân Lập

Thực hiện

HỘI BẢO VỆ THIÊN NHIÊN & MÔI TRƯỜNG KHÁNH HÒA

HÌNH ẢNH CÂY XOAY VÀ ĐÌNH TÂN LẬP

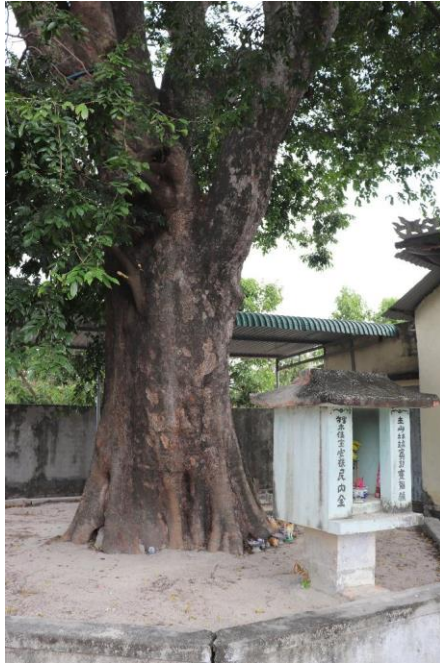

Hình 1: Đình làng Tân Lập

Hình 2&3: Cây Xoay – phía ngoài và trong Đình

Hình 4&5: Cây Xoay – phần gốc thân (hướng 1&2)

Hình 6&7: Cây Xoay – phần gốc thân (hướng 3&4)

Hình 8&9: Hoa và trái cây Xoay